

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Tomislav Potocký
Téma práce:	"Odkouzlená" demokracie na křižovatkách pozdní moderny (dvě německé koncepce)
Rozsah práce:	65 stran
Datum odevzdání práce:	31.7. 2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma, jak naznačuje název práce, je velice aktuální, neboť současné liberální demokracie procházejí hodně složitým obdobím.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je hodně náročné, autor čerpá z širokého spektra odborné, především německojazyčné literatury, v níž se, jak dokazuje obsáhlý poznámkový aparát, výborně orientuje. „Vstupní údaje“ jsou zpracovány kvalitně, autor umí o zvolené problematice přemýšlet a vyvozovat jak dílčí, tak obecné závěry, přitakávající i kritické.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna na Úvod, dvě kapitoly, z nichž každá obsahuje jednu podkapitolu, a Závěr; text obsahuje všechny potřebné náležitosti – seznam použité literatury, klíčová slova, Abstrakt (obojí v češtině i v angličtině)

4. Vyjádření k práci

Autor prokázal pozoruhodnou znalost použité literatury, text svědčí o hlubokém zájmu o zvolené téma „odkouzlené demokracie“. Práce se soustřeďuje na dvě ucelené koncepce současné německé právní filozofie – na „simulativní demokracii“ Ingolfura Blühdorna a na tzv. „decentrovanou demokracii“ Helmuta Willkeho. Odrazovým můstkem ke vzniku obou dosti rozdílných teorií je krize liberální demokracie, daná především stupňující se „neprůhledností“ globalizovaného světa, v demokraciích západního typu také prohlubující se propastí mezi „lidem“ (který se stále častěji, také tváří v tvář globalizaci, považuje za „porazeného“) a „vítěznými“ elitami, jež se povážlivě často vyznačují bohorovnou namyšleností. Otázka zní, jak skloubit individuální zájmy s celkovým směřováním společnosti, jak při zachování demokracie uplatnit expertní vědění (které, jak dokazuje např. koronavirové krize nebo otázka jaderné energetiky, však nebývá jednotné). Speciálně v českém prostředí by jistě stála za zmínku otázka, zda lze stát řídit jako firmu atd., zvolená problematika vůbec přináší více otázek než odpovědí – není např. současný populismus (ať už termín definujeme jakkoli) šancí pro nové uchopení demokracie, není víra ve vládu expertů cestou k „řízené demokracii“ atd. Oba němečtí autoři se pokoušejí předejít „definitivní“ odpovědi, vytvářejí „dokonalé“ intelektuální konstrukce, které se však při bližším ohledání, což autor přesně cílenou kritikou dokazuje, rozhodně nejeví jako nepropustné. Některé akademické debaty jsou možná příliš „akademické“. Za velice podnětnou považují podkapitolu věnovanou návrhům na institucionalizaci principu udržitelného rozvoje, související s problematikou odpovědnosti vůči budoucím generacím. Nemohou však různé „rady moudrých“ (které dávno před Blühdornem a dalšími současnými teoretiky navrhoval např. psycholog Erich Fromm) vést k postupnému podkopání demokratických principů? Nebudou si někteří lidé ještě rovnější než dnes? Proč mají např. francouzské „žluté vesty“ úplně jiný názor na elektromobilitu než pařížské elity? Důležitou součástí práce jsou zmínky o českých autorech – Znoj, Bělohradský, Rio Preisner ad. V dalších textech by jim autor, domnívám se, mohl věnovat ještě větší

pozornost (s ohledem na jistou „jinakost“ postkomunistických zemí), stejně jako Böckenfördovu paradoxu, který by, např. ve spojení s myšlenkami Marcela Gaucheta, mohl být východiskem obsáhlejší práce, v níž by také neměl chybět filozofický pohled na liberalismus, problém svobodné vůle atd. Podnětnou inspirací může být autorovi také beletrie – např. Čapkova Válka s mloky, ostatně zmiňovaný Rio Preisner vynikl jako překladatel Brocha. Poslední řádky jsou do jisté míry kritikou předkládané práce, na druhou stranu zvolené téma je zpracováno velmi přesvědčivě. S ohledem na (budoucí) čtenáře bych ještě diplomantovi doporučil, aby část poznámek pod čarou „přestěhoval“ do textu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Ano
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Téma je zpracováno samostatně, o plagiátorství se nejedná.
Logická stavba práce	Práce je velmi dobře vystavěna, autorovi se povedlo do zvolené problematiky skutečně proniknout.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zvolenými zdroji je na vysoké úrovni.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýzu použitých textů lze označit za kvalitní a samostatnou.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je dobrá, bez připomínek.
Jazyková a stylistická úroveň	Bez připomínek.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě, v rámci ústní zkoušky by diplomant mohl pojednat o následujících otázkách: Může se současný tlak na ochranu přírody dostat do rozporu s principy (liberální) demokracie? Mohou „zkoušky z uvědomělého občanství“ zvýšit váhu voličského hlasu?
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.

V Praze dne 24. 8. 2020

JUDr. Jan Kosek, Ph.D
oponent _____